

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Pardubice – Studánka, Pod Zahradami 317

Pod Zahradami 317, 530 03 Pardubice

Identifikátor školy: 600 096 203

Termín konání orientační inspekce: 13. – 22. květen 2002

Čj.	102 155/02-2651
Signatura	oj2cv109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Pardubice – Studánka je právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Je to škola pavilónová, umístěná ve velkém, pečlivě udržovaném, parkovém areálu. Součástí jsou asfaltové, antukové a dopravní hřiště, školní zahradou se skleníkem, sportovní halou a tělocvičnou. Areál je využíván k mimoškolní zájmové organizované i neorganizované činnosti dětí a mládeže.

Mimo budovy pro činnost školní družiny a práci keramického kroužku prošly veškeré pavilony, tělocvična i venkovní hřiště generální opravou a rekonstrukcí, která byla ukončena po 7 letech v r. 2000. V současné době škole slouží k výuce, mimo výše uvedených prostor a jednotlivých kmenových tříd, samostatné odborné učebny fyziky, chemie s laboratoří, výtvarné výchovy, hudební výchovy, dílen, přírodopisu, pěstitelských prací, informatiky, zeměpisu, cvičná kuchyň s možností výuky šití, učebna s audiovizuální technikou a školní knihovna. Vybaveny jsou i 2 pracovny pro výuku cizích jazyků, místnost pro logopedii a nápravu vývojové poruchy učení – dyslexii. Vybudováním nových kabinetů (nyní má každý předmět vlastní kabinet a další jsou v jednotlivých pavilonech) a sociálního zázemí vznikly velmi dobré pracovní podmínky pro zaměstnance školy. S postupným vybavováním novým žákovským nábytkem se základní podmínky pro výuku stávají výborné. Nelze opomenout, že škola svou bezbariérovostí a s výtahovou plošinou do odborných pracoven umožnila integraci zdravotně postižených žáků (tělesně postižení žáci s osobními asistenty, žáci sluchově a zrakově postižení). Prostory školy jsou vkusně vyzdobeny, zejména výsledky výtvarné činnosti žáků. Materiálním zabezpečením a prostředím, ve kterém se škola nachází, jsou vytvořeny výborné předpoklady pro vzdělávání a výchovu žáků.

V letošním školním roce navštěvuje školu 689 žáků rozdělených do 27 tříd, přičemž kapacita školy je 750 žáků. Výuka žáků probíhá podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka na 1. stupni

Matematika

Vyučování probíhá ve všech ročnících prvního stupně podle přijatého vzdělávacího programu. Dlouhodobě je výuka matematiky plánována formou tematických plánů. Týdenní hodinová dotace předmětu je v souladu s uvedeným vzdělávacím programem.

Výuka ve všech zhlédnutých hodinách probíhala v kmenových učebnách. Na jejich výzdobu byly použity zdařilé práce žáků. Jako názorné pomůcky sloužil obrazový materiál, který si zčásti učitelé vyrobili sami a používají ho při výuce. Ten korespondoval s právě probíraným učivem.

Výuka je vedena 11 vyučujícími. Všichni splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti dle platných předpisů. Ve dvou třídách pracují kromě učitelů 2 asistenti (z toho 1 je zaměstnancem školy), kteří pomáhají dvěma žákům s tělesným a sluchovým postižením.

Struktura hodin i volba metod a forem práce byly většinou promyšlené, odpovídaly věku žáků i stanoveným výukovým cílům. V některých hodinách převažovala řízená frontální nebo samostatná práce. V hodinách, ve kterých vyučující zařadili do frontálního způsobu vedení výuky relaxační část, popřípadě pestrou a zajímavou změnu činnosti, pracovali žáci se zájmem,

byli aktivní. Tam, kde relaxační část chyběla, byli v závěru hodin unaveni a nepozorní. Jiné sledované hodiny byly založeny na herních činnostech, přiměřeném dialogu, přirozené aktivitě žáků, střídání činností a pohybu žáků po učebně. Tento způsob práce pozitivně ovlivnil psychohygienické podmínky vyučování. Organizace většiny hodin umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a dosáhnout úspěšného splnění zadaných úkolů. Učitelé pomáhali žákům pochopit význam získaných vědomostí v souvislostech. V menší míře vyučující zařadili do výuky kooperativní prvky učení, skupinové aktivity nebo práci ve dvojicích.

Všechny hodiny obsahovaly úvodní seznámení s výukovými cíli. V hodinách byli žáci většinou aktivní, do výuky se zapojovali díky zajímavým motivačním metodám spontánně a se zájmem. Průběžná motivace a časté pozitivní hodnocení za dílčí splnění úkolů zvyšovaly zájem žáků o výuku a povzbuzovaly je k lepším výkonům. Někteří učitelé pro zpestření výuky nebo jako motivační prvek použili písničku za doprovodu na hudební nástroje. Závěrečné shrnutí a zhodnocení bylo povzbuzením pro další práci. V hodinách byla využívána průběžná konkrétní zpětná vazba, která vycházela nejen od učitelů, ale v mnoha případech i od žáků.

Ve většině hodin byla dohodnutá pravidla vzájemného dorozumívání mezi učiteli a žáky respektována, v případě potřeby vhodným způsobem korigována. V některých hodinách nebo jejich částech převažovala verbální dominance učitelů v neprospěch vyjádření žáků. Kladem všech zhlédnutých hodin byl přátelský a vlídný přístup vyučujících k žákům.

Celkově je kvalita vzdělávání matematiky velmi dobrá.

Vlastivěda

Týdenní hodinová dotace sledovaného předmětu je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Obsah vyučování vlastivědy vychází z učebních osnov, je rozpracován do tematických celků, návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky je sledována a dodržována.

Výuka je vedena pěti učiteli, z nichž tři splňují požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku na prvním stupni, jeden na druhém stupni a jedna vyučující v současnosti dokončuje studium na vysoké škole. Vyučování probíhalo v kmenových třídách, které jsou vyzdobeny pracemi žáků, pomůckami a obrazovým materiálem, který většina učitelů využívá při výuce. Žáci pracovali převážně s učebnicemi a sešity. Přínosem byly knihy, kopírované texty a názorný materiál, které pomáhaly žákům k vyvozování nových poznatků a lepšímu zapamatování procvičovaného učiva. V jedné hodině zařadila učitelka funkčně sledování videoprogramu.

Učitelé dávali žákům jasné a srozumitelné pokyny, dbali na dodržování předem stanovených pravidel. V kvalitněji vedených hodinách efektivně střídali a zařazovali pro žáky pestré a zajímavé činnosti při probírání nového učiva i při opakování. Vycházeli ze znalostí, které si žáci již osvojili a vedli je ke schopnosti aplikovat učivo do praktického života. Přínosem byly připravené referáty žáků, které učební látku doplňovaly novými informacemi. V jedné hodině převažoval řízený rozhovor s dominantní úlohou učitelky, chyběla rozmanitost vyučovacích metod. Převahou sledovaných hodin byl frontální způsob výuky, práce ve skupinách a kooperativní způsob učení byl zařazen ve dvou zhlédnutých hodinách.

Ve většině hospitovaných hodinách byla vytvořena vstřícná pracovní atmosféra, žáci byli nenásilně motivováni poznatky z praxe a zajímavostmi vztahujícími se k učivu. Učitelé dbali, aby byli do výuky zapojeni v co největší míře všichni žáci. V hodinách, které nebyly vedeny frontálně, se to dařilo lépe. Shrnutí a zápis nového učiva ne vždy vytvářeli žáci společně s vyučujícími. Pozitivní bylo ocenění snahy i pokroku dle jejich individuálních dispozic.

V některých hodinách nebo jejich částech, kdy převažovala verbální dominance vyučujících, byl slovní projev žáků minimální. V jiných byla pozornost cíleně věnována diskusi a rozvoji

komunikativních schopností. Vyučující vytvářeli podmínky pro vývoj pozitivních vztahů, prostředí důvěry a přiměřené tolerance.

Kvalita vzdělávání vlastivědy je na velmi dobré úrovni.

Výuka na 2. stupni

Český jazyk

Plnění učebního plánu je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Členění výuky předmětu český jazyk na jednotlivé složky, tj. jazykové vyučování, slohový výcvik a literatura, odpovídá navrženému schématu. Výuka jednotlivých předmětů vychází z učebních osnov a je plánována prostřednictvím tematických plánů. Na výuku českého jazyka navazuje volitelný předmět literární výchova, ve kterém žáci 8. a 9. ročníků získávají komplexnější vědomosti související s vyučovacím předmětem. Pozitivní je fungování divadelního kroužku žáků 8. ročníku. Každoročně je nastudována divadelní hra, která obohacuje nejen je samotné, ale svým vystoupením prezentuje školu na veřejnosti. V letošním roce vznikl novinářský kroužek, kde učitelé vedou žáky k ovládnutí nových informačních a komunikačních technologií. Ti se učí zpracovávat informace prostřednictvím moderních a v praxi běžně používaných počítačových programů, výsledkem je žakovský časopis Katalpa.

Český jazyk vyučuje pět pedagogů, kteří splňují pedagogickou i odbornou způsobilost pro daný předmět. Hospitovány byly hodiny jen u třech učitelů (dva s dlouholetou praxí, další učí prvním rokem), neb dvě vyučující byly nemocné. Výuka probíhala v kmenových třídách se standardním vybavením. Odborná učebna českého jazyka není, v případě potřeby využívají učitelé školní knihovnu. Ta obsahuje řadu titulů, které jsou každoročně doplňovány. Přehled o knížkách ale i výpůjčkách je veden na počítači. Zároveň žáci mají možnost na dalším počítači samostatně pracovat. Ve školní knihovně se konají výstavy knih, které souvisejí nejen s českým jazykem, ale i ostatními společenskovědními předměty. Knihovna je otevřena každý den v odpoledních hodinách, je žáky dostatečně využívána. Ve výuce převažovala práce s učebnicemi a sešity žáků. Ve sledovaných hodinách byla názornost výuky zvyšována kopírovanými texty a ukázkami knih, didaktická technika využita nebyla. Ve většině hodin převažovala uvolněná pracovní atmosféra s příznivým dopadem na žáky v oblasti psychohygieny.

V třídních kolektivech se nacházejí jedinci, kterým byla odborným pracovištěm diagnostikována specifická vývojová porucha učení. Na 2. stupni je vedeno 44 integrovaných žáků, z celkového počtu 77. Vyučující českého jazyka mají o těchto žácích v jednotlivých třídách přehled. K reedukační činnosti je odborně vyškolen 12 vyučujících, ve škole ji individuálně provádějí. V běžné výuce byla zpravidla těmto žákům věnována výraznější péče při písemné práci, diktátech (kratší úkoly, doplňování textu místo diktátu).

Všechny sledované hodiny byly připravené a většinou pestré. Charakteristické pro pojetí výuky předmětu byly dominantní role vyučujících, jejich jasný a zřetelný projev, srozumitelný a věcně správný výklad. Učivo bylo předkládáno tak, aby bylo pro žáky přístupné a zajímavé. Zřetel byl brán na dostupné možnosti školní úspěšnosti žáků, individuálně bylo voleno pracovní tempo. V jedné třídě byl zřejmý malý zájem o daný předmět, u žáků převažovala pasivita, se kterou přijímali obsah vzdělávání. Vzhledem k určité jednotvárnosti prováděných činností se projevila snížená míra pozornosti. V metodicky zdařilých hodinách vyučující funkčně zařazovala skupinové i individuální činnosti, kterými aktivizovala žáky a efektivně využila vyučovací dobu. Přínosem byla aktivní účast žáků při tvořivé práci. Ti jsou vedeni k úpravě sešitů, písemným pracím a jejich opravám se učitelé věnují soustavně.

Prověřování znalostí se vyskytovalo v úvodu hodin formou individuálního zkoušení, ústním i písemným a frontálním opakováním. Klasifikace byla přiměřená, odpovídající znalostem, zdůvodněná. V rámci sjednocení požadavků na žáky a zjištění jejich vědomostní úrovně jsou pravidelně na konci školního roku vyučujícími zadávány v 9. ročníku srovnávací testy z českého jazyka.

Ve většině hodin měli žáci prostor k pokládání dotazů i vyjadřování vlastních názorů, který dostatečně nevyužívali. Aktivita žáků jednotlivých tříd se lišila. Škola se účastnila olympiády českého jazyka, kde na krajské úrovni získala druhé místo žákyně druhého stupně.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Plánování výuky matematiky vychází z osnov zvoleného vzdělávacího programu, týdenní dotace vyučovacích hodin je dodržena. Tematické plány obsahují veškeré požadované okruhy učiva, k duplicitě nedochází. Učitelé respektují střídání tematických celků učiva aritmetiky, algebry a geometrie s tím, že do úvodu hodin zařazují průběžné opakování, přičemž v nižších ročnících dbají na procvičování základních početních úkonů. Výuka v hospitovaných hodinách byla pečlivě připravená. Ne vždy se však dařilo přizpůsobit výukové cíle aktuálnímu složení třídy.

Předmět vyučují čtyři učitelé, z toho jeden má pouze pedagogickou způsobilost. Jeho chybějící odborná způsobilost neměla vliv na kvalitu výuky. Zvolená řada učebnic (mají schvalovací doložku MŠMT ČR) umožňuje kontinuální výuku od 6. do 9. ročníku. Vyučující doplňují procvičení učiva příklady ze sbírek a materiály připravenými z jiných učebnic a pro potřeby žáků nakopírovanými. Výuka probíhala v kmenových třídách, které mají velmi dobrou estetickou úroveň. Vybavení kabinetu matematiky učebními pomůckami má běžnou úroveň, dle potřeby jsou pomůcky využívány ve vyučovacím procesu. Ve zhlédnutých hodinách byla efektivně využívána didaktická technika. Systém vedení žákovských sešitů usnadňuje žákům domácí přípravu. Školní sešity (zejména v nižších ročnících) nejsou dostatečně kontrolovány a opravovány. Pouze v některých hodinách bylo kompenzováno psychické a somatické zatížení žáků relaxační činnostmi či nápravnými cviky.

Převážně frontálně vedená výuka s využitím aktivní spolupráce žáků s učiteli byla doplňována matematickými hrami a prací ve skupinách. Vycházela ze znalostí žáků, které byly neustálým opakováním upevňovány a rozšiřovány o nové poznatky. Učitelé se snažili o názornost, při objasňování a zobecňování matematických zákonitostí využívali induktivní metodu. Příklady řadili s postupnou gradací obtížnosti, žáky vedli k alternativním řešením. Samostatná práce žáků sloužila k upevňování učiva i k poskytnutí zpětné vazby učitelům, kteří flexibilně reagovali na chyby, kterých se žáci dopouštěli. Tempo výuky, až na jednu výjimku, odpovídalo věku a znalostem žáků i náročnosti učiva. Při samostatné práci se pedagogové zaměřili na individuální pomoc těm, kteří to potřebovali. V některých hodinách měli žáci možnost volby řešení příkladů dle obtížnosti a vlastních schopností. Struktura hodin, časté navození i řešení problémů, včetně zajímavých úloh, s vedením ke schopnosti aplikovat učivo a s neustálým úsilím přimět žáky k jejich maximálnímu výkonu pozitivně ovlivňovaly kvalitu výuky.

Úvodní motivace většinou spočívala v popisu průběhu a cíle hodiny. Učitelé v různé míře zařazují průběžné hodnocení s motivačním účinkem. V některých hodinách absentovalo závěrečné zhodnocení práce žáků v hodině. Klasifikace ústního zkoušení byla objektivní, vždy veřejně zdůvodněná. Náročnost čtvrtletních prací je přiměřená znalostem žáků. V nich učitelé pozitivně hodnotí matematické operace, které žáci ovládají. Tyto práce slouží zároveň učitelům ke sjednocení požadavků kladených na žáky a klasifikaci jejich vědomostí. Domácí úlohy jsou žákům zadávány v úměrné náročnosti a frekvenci, nesuplují školní práci.

Učitelé mají velmi dobrý verbální a neverbální projev a žáci je převážně respektují. Jejich vstřícný a trpělivý přístup k žákům vytváří pracovní prostředí založené na vzájemné důvěře a toleranci, bez stresujících momentů. Bylo zřejmé, že žáci jsou trvale vedeni k dodržování pravidel slušného chování. Žáci bez obav vyslovovali své názory. Drobné projevy nežádoucího chování žáků učitelé zvládli. Zájem žáků o matematiku podněcuje jejich účast a úspěšnost v matematických soutěžích.

Pro vzdělávání žáků v hospitovaných hodinách byla příznačná výrazná převaha pozitiv, kvalita výuky matematiky je velmi dobrá.

Fyzika

Fyzika se ve škole vyučuje v souladu s osnovami i učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Má pouze minimální dotaci, v 6. a 9. ročníku 1 hodina týdně, v 7. a 8. ročníku 2 hodiny. Od školního roku 2000/2001 je doplněna volitelným předmětem seminář z fyziky v 8. a 9. ročníku a výuku fyziky prohlubují i pracovní činnosti zaměřené na témata z nauky o elektřině. Tematické plány jsou vypracovány vždy pro celý ročník jednotně, obsahově respektují časové dotace ročníků. Plnění plánů předmětová komise několikrát během roku konzultuje a vyhodnocuje. Laboratorní práce vyučující naplánovali pouze 2 do závěru 6. ročníku, po jedné (mimo své plány) realizovali v 7. a 9. ročníku s poukázáním, že v semináři má přibližně polovina lekcí praktické zaměření a písemný výstup. Tento počet prací však nenaplnuje dostatečně činnostní pojetí výuky fyziky na základní škole, protože seminář neabsolvují všichni žáci a ani zařazování frontálních pokusů v hodinách není příliš rozšířeno. Učitelé probírané učivo přizpůsobovali aktuálnímu stavu tříd. V řešení fyzikálních soutěží zůstávají žáci při místním školním kole. V rámci výuky učitelé realizují i exkurze s fyzikální tematikou.

Hodiny fyziky ve škole vyučují 4 vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí k výuce.

Výhradně pro výuku fyziky je určena odborná pracovna, která je esteticky i funkčně na dobré úrovni. V učebně je umístěn počítač, na kterém si žáci ve vymezeném čase (viz informatika) procházejí programy s odborným zaměřením. Vybavení kabinetu umožňuje provádění potřebných demonstračních i žákovských pokusů, ve sbírkách se ojediněle objevují i novější pomůcky. Třídny mají jednotnou řadu schválených učebnic. Na základě zpracování projektu „Slunce do škol“ škola získala na podzim roku 2001 demonstrační fotovoltaický panel z grantu ministerstva životního prostředí. Jeho instalace v době inspekce ještě nebyla kompletní a proto využití této nestandardní pomůcky nebylo zatím zahrnuto ani v plánech výuky.

Učitelé vyučovali v klasickém frontálním stylu výuky. Do většiny hodin zařazovali ústní zkoušení, které veřejně hodnotili a známku zdůvodňovali. Během výkladu pak většinou formou řízeného rozhovoru byly získávány poznatky z odpovědí žáků. Zadávali velké množství otázek, často problémových, které dané téma osvětlovaly z různých stran. Vlastní zkušenosti žáků doplňovali řadou zajímavostí. Do většiny hospitovaných hodin zařadili dostatek demonstračních pokusů. V některých hodinách vedli žáky k předvídání možného průběhu pokusů, k popisu pozorovaných jevů a formulování závěrů na základě pozorování, k představitosti a umění odhadu. Hodiny, ve kterých učitel popisoval průběh pokusů sám a rychle zobecňoval pozorované jevy, byly výjimkou. Žáci většiny tříd prokazovali dobré znalosti i dovednosti, značná byla i jejich aktivita. V hodinách pracovali už v 6. ročníku zručně s matematicko-fyzikálními tabulkami. V některých hodinách byly využity žákovské referáty, pravidelně didaktická technika. Namátková kontrola žákovských knížek ukázala, že klasifikace probíhá průběžně.

Učitelé v úvodu většiny hodin oznamovali žákům průběh a cíl. Používali vstupní i průběžnou

motivaci, ve většině hodin žáky dostatečně chválili a povzbuzovali. Vhodně kladli důraz na mezipředmětové vztahy, propojenost jevů, využitelnost poznatků v praxi. V závěrečných částech hospitovaných hodin chybělo zhodnocení a ani vyzdvižení žáků, kteří se na průběhu hodiny podíleli, učitelé neprováděli.

Ve všech sledovaných hodinách učitelé respektovali osobnost žáků, měli většinou přirozenou autoritu a nemuseli řešit závažnější kázeňské problémy. Jejich organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Snažili se žáky povzbuzovat a aktivizovat. V hodinách vládla uvolněná atmosféra, žáci byli otevření. Akceptovali dohodnutá pravidla, měli v převážné části hodin prostor pro vyjádření vlastního názoru. Přestože učitelé většinou měli snahu dát slovní příležitost všem žákům, v části hodin převažoval projev učitele.

Celkově je průběh vzdělávání ve fyzice hodnocen jako velmi dobrý.

Informatika

Škola zařadila informatiku jako povinně volitelný předmět všem žákům do 8. a 9. ročníku, 1 hodinu týdně. Výuku doplňuje organizování kroužků novinářského, programování a tvorby WWW stránek. K počítačům v odborných učebnách mají žáci mimo dobu vyučování přístup na základě přihlášení vždy ve středu odpoledne. Plán učiva pokrývá většinu oblastí oboru.

Výuku informatiky ve škole zajišťuje učitel s pedagogickou způsobilostí a technicky orientovanou aprobací. Znalosti si průběžně rozšiřuje absolvováním odborných školení, nicméně metodiku hodnoceného předmětu zatím neabsolvoval. Pro své zaměstnance škola zorganizovala ve školním roce 2000/2001 svépomocí kurs základní obsluhy počítačů.

Výuka probíhá v moderně a esteticky zařízené učebně. Hardware tvoří učitelský a 8 žakovských multimediálních počítačů osazených procesorem Duron s frekvencí 650 MHz. Na počítačích je nainstalován operační systém MS Windows 98, který je současně i síťovým prostředím. Základ výuky probíhá na programech MS Office XP. Podle evidenčního seznamu je řada výukových programů na počítačích v odborných učebnách a v knihovně. Žáci se specifickými problémy učení mají počítač s vhodnými programy ve vyhrazené učebně. Internet má škola připojen bezdrátově. Kromě učebny informatiky je připojeno k internetu dalších 9 počítačů školy, převážně však administrativních. Pro využití počítačů jsou ve škole zajištěny kvalitní materiální podmínky, i když jejich malý počet v učebně zatím neumožňuje vždy individuální práci jednotlivců při informatice ani výuku celých tříd v ostatních předmětech.

Hospitované hodiny měly jasně vymezený cíl. Učitel sám připomínal minulou látku a navazoval buď výkladem nebo zadáním samostatné práce. Hospitované hodiny na statistické matematické funkce postrádaly provázání s praxí, u vyřešených úloh učitel nezkoumal, co si žáci představují pod získanými výslednými čísly. Žáci nebyli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Učitel prezentoval učivo převážně věcně správně, drobné nepřesnosti ve výkladu byly výjimkou. V jednom případě však byl výkladem monolog o délce 20 minut. Opisování čísel z tabule a vymýšlení čísel pro statistické operace snižovalo efektivní využití času hodiny. Pozitivní je, že žáci v hodinách provádějí stručné zápisy nové látky. Při obsluze počítačů žáci vykazovali značnou manuální zručnost.

Během praktických částí hodin vyučující pracoval se žáky převážně individuálně, toleroval jejich osobní tempo. Žáci své znalosti a dovednosti uplatňovali při samostatné práci. Úvodní motivace hodin byla spíše formální, pochopení smyslu učiva nebylo ověřováno. Hodinám chybělo shrnutí nové látky a zhodnocení jejich průběhu.

Učitel v hodinách respektoval osobnost žáků, žáci měli možnost pokládat dotazy a navzájem komunikovat. Sami respektovali pravidla komunikace a chování. Ústní projev učitele byl

během výkladu převážně velmi rychlý a úsečný, převládá nad komunikací žáků.

Celkově je průběh vzdělávání v informatice hodnocen jako průměrný.

Hudební výchova

Učební plán i probírané učivo vyučovacího předmětu jsou ve shodě s přijatým vzdělávacím programem. Tematické plány jsou zpracovány a plněny tak, aby ve shodě s přirozeným rozumovým a emocionálním rozvojem žáků hudební výchova pomáhala kultivovat hudební sluch, zpěvní hlas, smysl pro rytmus, představivost a fantazii. V hodinách je plněno více než je dáno rámcem osnov a je tak u žáků mimořádně kvalitně podněcováno estetické vnímání a prožívání světa. V průběhu výuky se žáci učí orientovat v hudbě jednotlivých uměleckých epoch včetně současnosti, získávají vhled do hudební kultury české i jiných národů. V hodinách jsou žáci vedeni též ke kulturnímu vystupování a chování.

Hudební výchovu vyučuje učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný předmět, mající velký elán hledat co nejlepší formy a metody práce se žáky. Kvalitě výuky napomáhá mimořádně kvalitně a účelně vybavená a uzpůsobená odborná učebna vytvářející pro žáky podnětné a estetické prostředí.

V hospitovaných hodinách se hudební výchova uskutečňovala prostřednictvím pěveckých a poslechových činností i hudebně naukových poznatků. Žáci se seznamovali s hudebními formami a výrazovými prostředky. Teoretické a biografické učivo mělo pouze podpůrný charakter. Hodiny začínaly tím, že žáci kulturně přednesli hudební aktuality, následovala nenásilně a pečlivě prováděná hlasová výchova s opakováním písní. Výklad teorie byl vždy doplněn poslechovými skladbami. Pro pochopení učiva žáky bylo využíváno vizuálních vjemů a důkladné vysvětlení nových pojmů. Před poslechem vybraných skladeb učitelka navodila vhodnou atmosféru pro naslouchání, žáci byli vždy soustředěni. Výběr písní, poslechových skladeb i způsob seznámení žáků s hudební teorií respektoval věkové zvláštnosti a byl pro ně podněcující. Dodržování psychohygieny střídáním činností bylo samozřejmostí.

Verbální a neverbální komunikace učitelky se žáky, pochvaly a průběh celých hodin byly podněcující, žáci vždy s vyučující spolupracovali. K pozitivní motivaci přispívalo i to, že v hodinách panovala atmosféra vzájemného respektu a porozumění. Vyučující při hodnocení práce žáků přihlížela především k úspěšnosti v celém komplexu hudebních činností a k úsilí o co nejlepší výsledek. Žáci měli pozitivní vztah k vyučovacímu předmětu.

Výuka hudební výchovy má mimořádnou úroveň, kvalita vzdělávání je vynikající.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Z hospitovaných hodin byly vyvozeny celkové závěry, že plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky výuky i interakce a komunikace mají výraznou převahu pozitiv. Organizace, formy a metody výuky i motivace a hodnocení ve sledovaných hodinách dosahovaly spíše nadprůměrnou úroveň.

Celkově je průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování práce školy je systematické, jsou vymezeny cíle základní i rozšiřující. Škola má na období do roku 2004 vypracovaný materiál s názvem Koncepce rozvoje školy. V tomto materiálu je analýza současných podmínek a prostředí, ve kterém se škola nachází. V návaznosti na tomto rozkladu a ve spojitosti s předchozími materiály byly stanoveny stěžejní úkoly školy v oblasti pedagogické, personální, ekonomické, veřejné a vlastního řízení. Ke stanovení strategických cílů se vyjadřoval poradní sbor ředitele školy (zejména zástupci ředitele) a vše bylo konzultováno s pracovníky školy. Plány školy jsou podporovány Společností přátel ZŠ Studánka a Radou rodičů. Koncepční záměry a úkoly jsou smysluplné a realizovatelné. Roční plán vychází z Koncepce rozvoje školy, z rozboru roku předchozího, reaguje na aktuální potřeby a je rozpracován do plánů na jednotlivé měsíce. Mimo materiálního a personálního zabezpečení školního roku je v něm zejména prioritou výchovně vzdělávací práce školy (protidrogová prevence, sexuální výchova, boj proti kriminalitě mládeže, dopravní výchova, práce se zdravotně postiženými a problémovými žáky, výchova k volbě povolání, boj proti rasismu, netoleranci a xenofobii, ekologická výchova atd.). Plány práce na jednotlivé měsíce určují zodpovědnost, termíny a organizační pokyny. Zpracovaná pravidla hodnocení a klasifikace doporučují učitelům přístup k hodnocení žáků. Škola nabízí žákům 7. – 9. ročníků mimořádný počet (11) volitelných předmětů (informatiku absolvují všichni žáci 8. a 9. ročníků) a 20 zájmových kroužků. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou zpracovány individuální vzdělávací plány. K nápravě dyslektických a logopedických poruch žáků je vybudována učebna s množstvím pomůcek a počítačem s programy.

Organizačním řádem, přehlednou organizační strukturou a Rámcovým pracovním plánem na školní rok 2001/2002 jsou jasně vymezeny kompetence pracovníků, efektivní řízení školy je zajištěno. Organizační řád obsahuje přehledně a podrobně vypracované pokyny k bezkonfliktnímu chodu školy. Zahrnuje zejména zásady řízení, organizačního členění, práva a povinnosti vedoucích pracovníků. Rozhodnutí vydávaná ředitelem školy jsou věcná, adresná a konkrétní. Podněty a připomínky pracovníků (často zapsané v sešitech metodických orgánů) dle závažnosti vyhodnocuje a využívá, případně realizuje. Ochrana osobních údajů zaměstnanců i žáků je zajištěna vnitřní směrnici. Organizace vyučování umožňuje žákům využít k relaxačnímu pobytu o hlavní přestávce (25 minutové) venkovního areálu školy. Poradní orgány ředitele školy (mimo pedagogické rady je to poradní sbor – zástupkyně ředitele, výchovná poradkyně, vedoucí vychovatelka školní družiny, dále potom vedoucí metodických sdružení tříd 1. – 5. ročníků a vedoucí předmětových komisí) jsou účinně využívány. Přístup učitelů k potřebným informacím je zajištěn formou měsíčních provozních porad, nástěnkou ve sborovně a v případě nutných a neodkladných sdělení ihned ústní formou. Žáci získávají informace z vývěsek, od výchovné poradkyně a třídních učitelů, v případě nutnosti školním rozhlasem. Zákonní zástupci dětí získávají informace o průběhu vzdělávání žáků prostřednictvím žakovských knížek, notýsků, na rodičovských schůzkách a určených konzultacích učitelů s rodiči. Informace zákonným zástupcům žáků jsou včasné, věcné a v potřebné míře. Agilně pracuje Společnost přátel ZŠ Studánka, měsíčně se schází její vedení – Rada rodičů, která dává řediteli náměty a připomínky k práci školy. Ředitel podává o činnosti školy za každé pololetí školního roku písemnou zprávu Radě školy. Ta pořádá pro rodiče přednášky, diskusní večery s ředitelem a vydává pro rodiče Zpravodaj Rady školy ZŠ Studánka. Škola se prezentuje články v denním tisku, sportovním a kulturním dnem, organizováním meziškolních turnajů v košíkové, spoluprací s mateřskými školami z okolí. Výroční zpráva o činnosti ve školním roce 2000 – 2001 poskytuje informace požadované dle § 17e, odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění

pozdějších předpisů. Jako zdroj sebehodnocení sloužily škole v letošním školním roce poprvé pololetní prověrky z českého jazyka a matematiky v 9. ročnících, které signalizovaly připravenost žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Dle výsledků prověrek následně zaměřovali učitelé konzultace pro žáky, uskutečňované mimo vyučování.

Operativní řízení školy navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Ředitel uplatňuje demokratický způsob řízení na bázi přirozeného respektu, s přihlédnutím na závažnost cílů a osobní zodpovědnosti. Tvořivost a iniciativa pracovníků pramení zejména z celkového pojetí školy, každý má vytvořeny potřebné podmínky pro seberealizaci. Lidský potenciál je využíván maximálně jak z hlediska odbornosti, tak i seberealizace, nápadů a dalšího vzdělávání. Finanční prostředky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků byly doplněny z dalších zdrojů. Pro každého začínajícího učitele je ustanoven konzultující učitel, o vyučující, kteří nemají pro určitý předmět odbornost, pečují předmětové komise. Pro stimulaci pracovníků jsou vytvořena, všeobecně známá a v praxi důsledně uplatňovaná, kritéria pro přiznávání nenárokových složek platu. Podmínky pro poskytování nadtarifních složek platu s platností pro školní rok 2001/2002 zahrnují oblast výchovně vzdělávací, práci se zdravotně postiženými žáky, oblast materiálně technického zabezpečení výuky, spolupráce s rodiči a veřejností i oblast práce nepedagogických zaměstnanců. Část je určena na financování mimořádných činností.

Plán kontrolní činnosti, vypracovaný pro delší časové období, je flexibilní, dodržován. Pravidelně je sledováno jeho plnění a porovnáváno s dosaženými výsledky. Kontrolní činnost odpovídá běžně známým formám ve školách. Hospitace prováděné vedením školy nemají konkrétní cíle pro daný školní rok. Výsledky hospitací jsou s vyučujícími projednávány, na častější problémy jsou pedagogové vhodným způsobem upozorňováni na provozních poradách a jednáních pedagogických rad. Kontrola provozu a hospodaření je pravidelná a průběžná.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování činnosti školy je co do kvality a účelnosti vynikajícím východiskem pro její další rozvoj. Organizování je funkční, zajišťuje bezproblémový chod školy. Systém vedení a motivování pracovníků je efektivní. Kontrolní mechanismy jsou zaměřeny na všechny složky práce školy, mají výraznou převahu pozitiv.

Na základě uvedených zjištění hodnotí ČŠI podmínky vzdělávání jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV (neinvestiční výdaje)

Základní škola vyčerpala přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu na rok 2001 v plné výši a k danému účelu. Z celkových nákladů NIV pokrývají finanční prostředky ze státního rozpočtu 74 %. Pro zbývající NIV základní škola použila peněžní prostředky získané vlastní činností, od zřizovatele, tj. Magistrátu města Pardubice a fondu odměn.

Rozpis rozpočtu za sledované období má návaznost na Výkaz zisku a ztráty za rok 2001.

Základní škola provozuje doplňkovou činnost, ve které dosáhla v roce 2001 kladného hospodářského výsledku. Část finančních prostředků z doplňkové činnosti byla použita na odměny zaměstnanců ZŠ.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Porovnáním výkazu Škol P 1-04, Výkazu zisku a ztráty, hlavní knihy a rekapitulace mezd za rok 2001 s rozpisem rozpočtu na rok 2001 bylo zjištěno, že závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu zaměstnanců, limit prostředků na platy a limit OPPP) byly dodrženy. Podklady pro výkaz Škol P 1-04 za rok 2001 jsou zpracovávány za jednotlivé součásti školy a mají přímou vazbu na mzdové údaje, vycházející z programu zpracovávajícího mzdy.

Personální dokumentace zaměstnanců školy obsahuje dokumenty potřebné pro stanovení pracovního zařazení a platové třídy (pracovní smlouva, platový výměr, doklad o vzdělání, pracovní náplň). U namátkově vybraných zaměstnanců školy byla provedena kontrola správnosti zařazení do platových tříd a platových stupňů. Všem zaměstnancům byla přiznána odpovídající platová třída. U dvou zaměstnanců byl chybně proveden odečet započítatelné praxe a u dvou zaměstnanců byla chybně započtena doba započítatelné praxe po ukončení vzdělání v neprospěch zaměstnanců.

Příplatky za vedení jsou vypláceny dle vnitřního platového řádu, zvláštní příplatky na základě písemného podkladu a v souladu s nařízením vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů.

Nenárokové složky platu za rok 2001 byly čerpány v poměru 81,5 % osobní příplatky a 18,5 % mimořádné odměny. Osobní příplatky jsou přiznávány na základě písemného zdůvodnění u jednotlivých zaměstnanců, částka v Kč je uvedena na platovém výměru zaměstnance. Součástí zdůvodnění osobních příplatků je přehled „Organizace školního roku“, který zahrnuje přidělené úkoly ve smyslu zabezpečení provozu školy a jejich finanční ohodnocení. Odměny byly v roce 2001 vypláceny průběžně za mimořádné pracovní úkoly a na základě písemného zhodnocení odstupňovány.

Rozpočet fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) a zásady pro čerpání FKSP tvoří přílohy kolektivní smlouvy na rok 2001. Zásady v bodě „Výdaje limitované (nepeněžní)“ obsahují ustanovení o poskytování květinových darů, které jsou v rozporu s vyhláškou č. 310/1995 Sb., o FKSP, ve znění pozdějších předpisů.

Za období roku 2001 byla provedena kontrola přidělu a čerpání FKSP. Základní přiděl do fondu byl vytvořen ze mzdových nákladů z hlavní činnosti, do přidělu nebyly zahrnuty odměny vyplacené z doplňkové činnosti. Tím došlo k porušení vyhlášky č. 310/1995 Sb., o FKSP, ve znění pozdějších předpisů.

Pro finanční prostředky FKSP je založen samostatný bankovní účet. Poplatky za rok 2001 za vedení účtu FKSP nebyly převedeny z běžného účtu školy na běžný účet FKSP. Škola tak porušila výše uvedenou vyhlášku č. 310/1995 Sb.

Namátkovou kontrolou účetních dokladů vztahujících se k čerpání FKSP bylo zjištěno, že z prostředků FKSP byly zakoupeny květiny u příležitosti rozloučení s odcházejícími zaměstnanci na konci školního roku a svatby zaměstnankyně školy, což výše uvedená vyhláška č. 310/1995 Sb. neumožňuje. Kontrolované účetní doklady splňují náležitosti dané zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Příspěvek ze státního rozpočtu na ostatní neinvestiční výdaje tvoří 2,4 % z celkových provozních nákladů školy, z nichž nejvíce finančních prostředků bylo použito na nákup učebních pomůcek (43 %), učebnic (17 %) a metodických příruček (11 %). Zbývající část byla vyčerpána na školní potřeby, knihy do školní knihovny, cestovné, školení, výuku plavání a zákonné pojištění.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Na rok 2001 byly škole v závěru roku účelově přiděleny finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Kontrolou účetních dokladů bylo zjištěno, že přidělená finanční částka byla vyčerpána v plné výši a k účelům, na který byla určena, účetní doklady splňují náležitosti dané zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Ve sledovaných oblastech a v rozsahu uvedeném v inspekční zprávě nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu, kromě oblasti FKSP.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 27. června 2001
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 12. září 2000
- Inspekční zpráva čj. 102 95/98-2450
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Koncepce rozvoje školy na období do roku 2004
- Učební plán upravený v podmínkách školy
- Organizační řád a schéma školy k organizačnímu řádu s platností od 1. září 2001
- Vnitřní řád školy určený pro žáky a pedagogické zaměstnance platný ve školním roce 2001/2002
- Podmínky pro poskytování nadtarifních složek platu s platností pro školní rok 2001/2002
- Materiál dle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Pravidla hodnocení a klasifikace žáka základní školy (vnitřní směrnice) z 29. srpna 2001

- Rámcový pracovní plán na školním roce 2001/2002
- Plány práce na jednotlivé měsíce školním roce 2001/2002
- Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2001/2002
- Plán kontrolní činnosti
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- Aktuální třídní knihy v hospitovaných třídách
- Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2001/2002
- Výběr žákovských knížek, notýsků a písemností v hospitovaných předmětech a třídách
- Dokumentace z opravných zkoušek za školní rok 2000/2001
- Obsah PC a seznam výukového software v odborných učebnách a kabinetu pro nápravu specifických poruch učení
- Záznamy z fyzikální laboratorní práce 7. ročníku ve školním roce 2001/2002
- Zápisy předmětové komise matematiky, fyziky, technických prací a informatiky za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Vnitřní platový řád s platností od 1. března 2001 včetně dodatku č. 1 ze dne 31. prosince 2001
- Personální dokumentace zaměstnanců školy
- Mzdové listy zaměstnanců školy za rok 2001
- Mzdová inventura zaměstnanců školy za rok 2001
- Mzdová rekapitulace za rok 2001
- Podklad pro výplatu zvláštního příplatku na školní rok 2001/2002 ze dne 25. září 2001
- Osobní příplatky zaměstnanců školy s platností od 1. září 2001
- Zvýšení osobních příplatků na prosinec 2001 ze dne 30. listopadu 2001
- Zvýšení osobních příplatků ze dne 27. listopadu 2001
- Podklad pro výplatu mimořádných odměn ze dne 20. prosince 2001
- Podklad pro výplatu mimořádných odměn zaměstnanců ze dne 27. června 2001
- Odměny zaměstnancům školy ze dne 27. listopadu 2001
- Odměny zaměstnancům školy ze dne 30. března 2001
- Odměna k životním výročí ze dne 30. dubna 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2001
- Výkaz zisku a ztráty za rok 2001
- Účetní rozvaha za rok 2001
- Hlavní účetní kniha za rok 2001
- Kniha účetnictví redukovaná za rok 2001
- Účtový rozvrh na rok 2001
- Sestava nákladů a výnosů (UZ 1) za rok 2001
- Rozpis rozpočtu k 8. říjnu 2001
- Vnitřní směrnice k účetnictví ze dne 1. ledna 2001
- Směrnice k výplatám mezd zaměstnanců s platností od 1. ledna 2000

- Vnitřní směrnice k vedení FKSP ze dne 1. ledna 2000 včetně dodatku s platností od 1. května 2002
- Směrnice k cestovním příkazům s platností od 1. ledna 2001
- Rozpočet FKSP na rok 2001- příloha KS 2/2001 ze dne 31. března 2001
- Životní výročí, odměny a dary pro rok 2001- příloha KS 3/2001 ze dne 31. března 2001
- Významná životní výročí pro rok 2001- příloha KS 4/2001 ze dne 31. března 2001
- Účetní doklady (přijaté faktury za měsíc září až listopad 2001 a namátkově vybrané faktury za měsíc prosinec 2001, výdajové pokladní doklady za měsíc září až listopad 2001 a namátkově vybrané výdajové pokladní doklady za měsíc prosinec 2001) hrazené ze státního rozpočtu na rok 2001
- Účetní doklady (faktury) hrazené z FKSP za rok 2001.

ZÁVĚR

Od předchozí inspekce došlo k výrazným pozitivním změnám v materiálních podmínkách pro výchovu a vzdělávání žáků. Tyto změny mají přímý vliv na kvalitu práce školy, neboť výborného vzdělávacího komplexu si váží pedagogové i žáci. Prioritami školy je maximální využití materiálních podmínek pro výuku dle přijatého vzdělávacího programu, kvalitní personální zabezpečení a bezproblémový přechod žáků do středních škol.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek, v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Loučka	Mgr. Jaroslav Loučka, v.r.
	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová, v.r.
	Mgr. Kateřina Žežulová	Mgr. Kateřina Žežulová, v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Daniela Kmentová Marta Košutová	

V Pardubicích dne 19. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. červen 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

František Černohous, ředitel

František Černohous, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-07-08	102 188/02-2651
Zřizovatel	2002-07-08	102 189/02-2651

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány